

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

Poradenský tým školy - koncept FEEL OKAY

ŘEDITEL ŠKOLY: Ing. Jitka Hašková, tel. 417 637 477 linka 101 (haskova@vos-sosmost.cz)

ZÁSTUPCE ŘEDITELE pro oblast poradenských služeb školy: Mgr. Eliška Vítková,
tel. 417 637 477 linka 149 (vitkova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE OA, SPgŠ: Mgr. Martina Krešne, tel. 417 637 477 linka 126
(kresne@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE SZŠ: PhDr. Jaroslava Arnoštová, tel. 417 637 477 linka 158
(arnostova@vos-sosmost.cz)

METODIK PREVENCE OA, SPgŠ: Mgr. Alžběta Bílková, tel. 417 637 477 linka 132
(bilkova@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE OA: Mgr. Martina Krešne, tel. 417 637 477 linka 126
(kresne@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE SPgŠ: Mgr. Lenka Benešová Rucká, tel. 417 637 477 linka 131
(rucka@vos-sosmost.cz)

VÝCHOVNÝ PORADCE SZŠ: PhDr. Jaroslava Arnoštová, tel. 417 637 477 linka 158
(arnostova@vos-sosmost.cz)

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola poskytuje střední vzdělání, střední vzdělání s maturitou a vyšší odborné vzdělání.

Škola vznikla na základě usnesení Zastupitelstva Ústeckého kraje k 01. 09. 2009 sloučením Vyšší odborné školy, Střední pedagogické školy a Obchodní akademie v Mostě a Vyšší odborné školy zdravotnické a Střední školy zdravotnické J. E. Purkyně v Mostě. Obě školy mají ve vzdělávacím systému Ústeckého kraje dlouholetou tradici.

Škola má ve správě majetku tři budovy. Ve dvou školních budovách probíhá vzdělávací činnost (budova A – Zdeňka Fibicha 2778/20, budova B – sekce zdravotnického vzdělávání, J. E. Purkyně 272), ve třetí budově je Domov mládeže (budova C – J. E. Purkyně 271). Obě školní budovy mají pro vzdělávání velmi dobré materiální podmínky v otázce dostatečného počtu kmenových učeben i odborných učeben. Na vysoké úrovni je ICT vybavení. Školy jsou propojeny datovým spojením, který umožňuje práci ve společném kvalitním počítačovém prostředí, a to nejen učitelům, ale i žákům a studentům denního i dálkového studia, ale též rodičům. Ve škole jsou další odborné učebny speciálně vybavené pro výuku cizích jazyků, ošetrovatelství, komunikaci, masérství, výtvarnou výchovu, hudební výchovu, dramatickou výchovu, fiktivní firmy aj. Velmi dobré zázemí má škola pro tělesnou výchovu, které tvoří dvě tělocvičny, jedna posilovna a jeden plavecký bazén. Toto vybavení slouží vedle vlastní výuky také k využití pro zájmovou činnost žáků a studentů školy a ubytovaných v domově mládeže.

Domov mládeže je důležitým zázemím pro část žáků a studentů školy, disponuje 60 dvoulůžkovými pokoji a vlastním stravovacím provozem v celodenním režimu. Ve všech třech budovách jsou žákům a studentům k dispozici knihovny a studovny s nabídkou odborné i krásné literatury, ale též s nabídkou výběrového filmového a hudebního umění.

2. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

Žáci a studenti VOŠ, OA, SPgŠ, SZŠ

Počet žáků SOŠ ve školním roce 2022/2023: 1 167

Praktická sestra: 222

Masér ve zdravotnictví: 100

Sociální činnost: 62

Zdravotnické lyceum: 111

Ošetřovatel: 8

Pedagogické lyceum: 133

Předškolní a mimoškolní pedagogika: 258

Obchodní akademie: 172

Ekonomické lyceum: 101

3. VÝCHOZÍ SITUACE

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (MŠMT ČR č. j.: 21291/2010-28). Jeho snahou je předcházet a zabránit tomuto rizikovému chování: záškoláctví, šikana, kyberšikana, užívání návykových látek, rizikové chování v dopravě, agrese, krádeže, vandalismus, návykové chování, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování, homofobie, extremismus, rasismus, xenofobie a rizikové sexuální chování.

Primární prevence rizikového chování žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávacího procesu všech předmětů a všichni pedagogové se snaží vychovávat žáky v duchu zdravého životního stylu a vést je k osvojování pozitivního sociálního chování a správného využití volného času.

4. POPIS SOUČASNÉHO STAVU PRIMÁRNÍ PREVENCE RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Na škole je dlouhodobě realizována efektivní primární prevence. Součástí je prevence:

- nespecifická, která je zaměřena na zdravý životní styl žáků a osvojování pozitivního sociálního chování prostřednictvím smysluplného využívání a organizace volného času.
- specifická, která je zaměřená na předcházení a omezování rizikového chování.

Projevy rizikového chování se objevují nejčastěji u níže uvedených skupin žáků:

1. ročníky

- Problematika přechodu ze ZŠ na SŠ, vyšší četnost stresových situací, přivykání na nové nároky a na nový kolektiv.

Konkrétní projevy: agresivita – slovní napadání, vzájemné zesměšňování, intolerance k odlišnostem, poruchy příjmu potravy, kouření.

2. ročníky

- Žáci oboru Praktická sestra - nově pravidelná dvoudenní praxe v nemocnici (každý týden) – zvýšené nároky na psychiku, vyrovnávání se s negativními zážitky z prostředí nemocnice, stresující týmová práce, zodpovědnost za zdraví pacientů, vyrovnání s projevy nemocí a se smrtí pacientů, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci OA, SPgŠ a SZŠ - nové odborné předměty, pro mnohé žáky psychicky náročnější je zvládnout

3. ročníky

- Žáci oboru Sociální činnost a Masér ve zdravotnictví - nově pravidelná každotýdenní praxe v sociálním, zdravotnickém nebo rehabilitačním zařízení mimo budovu školy, zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci oboru Předškolní a mimoškolní pedagogika - pravidelná pedagogická praxe v mateřské škole (každý týden) - zvýšené nároky na vlastní domácí přípravu na jednotlivé výstupy a psychiku, zodpovědnost za výchovu a vzdělávání dětí, zásah do režimu dne – ranní vstávání, vypětí.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, strach, výrazně zvýšená únava, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

- Žáci oboru Obchodní akademie - pravidelná praxe v budově naší školy v podobě fiktivních firem, rovněž zvýšené nároky na psychiku žáků.

Konkrétní projevy: stavy úzkosti, perfekcionismus, podrážděnost, neadekvátní reakce, chování nepřiměřené situaci.

Způsob řešení uvedených problémů:

- zmírnění negativních projevů spojených s přechodem na SŠ
 - ✓ adaptační kurz a adaptační dny pro 1. ročníky v září při nástupu do školy – „**Bezpečný tým je víc než třída**“ – přítomnost ŠMP, VP, TU, školní psycholožka a odborníci na adaptaci,

- ✓ ve spolupráci se školní psycholožkou poučení žáků o správných a efektivních technikách učení,
- ✓ v rámci projektu „Bezpečný tým je víc než třída “ navazovat na adaptační pobyt a adaptační den, který proběhl na začátku září dalšími preventivními aktivitami
- ✓ řešení případných krizových situací v kolektivu ve spolupráci s okresním metodikem prevence
- nabídka pro žáky
 - ✓ škála volnočasových aktivit směřujících k eliminaci stresu, a tím k eliminaci řešení krizových situací přijímáním návykových látek a minimalizaci závislosti jakéhokoli druhu - příprava a účast na sportovních, vzdělávacích, kulturních aktivitách, charitativní činnosti, osvětové činnosti (v MŠ, DD, Domovech pro seniory, v Diakonii a pod.)
 - ✓ příprava skupin žáků a studentů školy, které se budou podílet na **PEER programech školy** - v oblasti **zdravotnické** (1. pomoc, prevence úrazů, prevence rakoviny prsu a varlat, oblast zdravého stravování a pod.), **ekonomické** (ekonomická a finanční gramotnost) **právní** (respekt k právu a zákonům), využití studijních oborů školy.
 - ✓ účast žáků v PEER programech - preventivní působení v oblasti zdravotnické, ekonomické, právní, sociální. Získáním nových kompetencí - posílení odolnosti žáků vůči negativnímu vlivu patologických jevů
- realizovat analýzu rizikového chování žáků školy
- v případě zvýšené tendence k rizikovému chování u žáků využít program KOMPLEX - balíček služeb pro ŠMP (ČAŠMP)
- program lze doplnit sociometrickým dotazníkem B3 (mapuje vztahy žáků ve třídě, jejich případnou patologii – zprostředkováno psychologickou poradnou Diagnostika škol) nebo sociometrickou ratingovou metodou SORAD
- v případě vážnějšího problému, který by přesahoval kompetence VP a MP, požádat o odbornou práci se třídou např. PPP Most

5. CÍLE

- Dlouhodobé cíle – hlavním dlouhodobým cílem MPP je přispívat k vytváření pozitivního klimatu ve škole a podporovat přátelskou atmosféru v průběhu výuky i při mimoškolních aktivitách. Stále prohlubovat a rozvíjet důvěru mezi učitelem a žákem. Dále vychovávat žáky ke zdravému životnímu stylu a pracovnímu režimu, volnočasovými aktivitami podporovat kladné sebehodnocení žáků, schopnost samostatného rozhodování, asertivity žáků (zvláště u těch, u nichž se projevuje nízká sebedůvěra a nerozhodnost) a osobní odpovědnosti.

- Krátkodobé cíle – všechny navržené aktivity, které jsou součástí MPP, by měly také podpořit naše dílčí cíle, a to je zkvalitňování vztahů jak v třídním kolektivu, tak v celé škole, zapojit rodiny do života školy a minimalizovat rizikové chování ve školním prostředí. Při každoroční realizaci programu klademe důraz na dostatečnou informovanost žáků o dané problematice, na komunikaci žáků s učiteli a metodikem prevence na formální i neformální úrovni.

Z vyhodnocení předcházejících let vyplývá, že bychom se nejvíce měli zabývat prevencí kouření, kontrolou pravidelné docházky do školy, posílením komunikačních dovedností a vést žáky ke správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě a zvládání stresů. Proto mnoho aktivit je právě zaměřeno na tuto problematiku.

6. VNITŘNÍ ZDROJE

Na tvorbě a realizaci školního preventivního programu se podílí celý pedagogický sbor, ale i odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikového chování.

Systém organizace a řízení prevence rizikového chování u žáků:

- a) ředitel školy – vytváří podmínky pro předcházení vzniku rizikového chování dle metodických materiálů MŠMT, sleduje efektivitu prevence rizikového chování v kontextu celé školy a svolává výchovnou komisi, je-li to nutné
- b) metodik prevence – vytváří projekty prevence, konzultační hodiny: pondělí (po dohodě s žákem, učitelem, zákonným zástupcem a v naléhavých případech bez časového omezení)
- c) výchovný poradce – koordinuje společně se školním metodikem prevence aktivity školy zaměřené na prevenci
- d) třídní učitel – spolupracuje s metodikem prevence (vzájemná informovanost o aktivitách, problémech), motivuje k vytváření vnitřních pravidel třídy, spolupracuje s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci žáků třídy. Také je v kontaktu s rodiči svých žáků na třídních schůzkách, v případě potřeby na individuálních konzultacích
- e) ostatní pedagogové - provádějí průběžnou diagnostiku třídy a žáků, na pedagogických radách probírají případné problémy a navrhují adekvátní opatření dle školního řádu

7. VNĚJŠÍ ZDROJE

Vnější informační zdroje školy jsou například webové stránky prevence-info.cz, drogy-info.cz, odrogach.cz.

Spolupráce s organizacemi a institucemi:

- PČR,
- Městská policie Most,
- HZS ČR - Záchránná služba Ústeckého kraje,

- Pedagogicko-psychologická poradna Ústeckého kraje,
- Úřad práce Most,
- K-centrum Most, Most k naději
- Magistrát města Mostu - oddělení sociální prevence ochrany dětí,
- Linka bezpečí a další.
- Diakonie

Pro zajištění realizace efektivní specifické primární prevence se škola zapojuje do projektových činností, které jsou vyhlašovány např.: KÚ Ústeckého kraje, Městská policie Most.

8. METODY REALIZACE

- diskuse a besedy v kolektivu,
- psychosociální hry,
- skupinové projekty,
- zapojení žáků do soutěží a mimoškolních aktivit,
- nabídka kulturních a sportovních akcí,
- prezentace práce a odborné praxe na veřejných akcích,
- besedy s odborníky,
- odborné exkurze.

9. METODY A FORMY PREVENCE PRO ŠKOLNÍ ROK 2022/2023

Nespecifická prevence:

- součást učebních osnov vyučovacích předmětů
- zájmová činnost ve škole (pěvecký sbor, dramatický kroužek, sportovní kroužky)
- organizování výtvarných výstav, sportovních soutěží
- organizování humanitárních sbírek (projekt Světluška, Srdíčkový den,...)
- estetické prostředí školy
- klima školy (vztahy mezi učiteli a žáky, spokojenost s mimoškolní činností apod.)
- materiální vybavení školy (odpočinkové prostory, žákovská knihovna, studovna, keramická dílna, sportovní zázemí školy – posilovna, tělocvična, pingpongové stoly, sportovní areál školy, bazén...)

Specifická prevence je realizována:

- školním metodikem prevence – v rámci pravidelných konzultačních hodin a akutně i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě, v rodině žáka).
- výchovným poradcem – v rámci pravidelných konzultačních hodin, akutně i mimo konzultace (např.: vznik problému ve třídě nebo v rodině žáka).

10. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ AGRESE A ŠIKANY

Dojde-li v případě selhání preventivních opatření školy k podezření, že je některému z žáků ubližováno, provede MP ve spolupráci s VP a TU na základě svých odborných zkušeností a sociálních dovedností:

- diskrétní šetření problému s napadeným žákem – na základě pohovoru s ním zjistit závažnost situace a zajistit bezpečí pro napadeného žáka,
- podle závažnosti problému bude MP spolu s VP a TU pokračovat v řešení - vyslechnout svědky a až následně agresory, přičemž MP zajistí bezpečí a anonymitu svědků
- je-li situace závažnější, požádají po dohodě s vedení školy o spolupráci okresního MP (PPP),
- podle závažnosti problému následuje potrestání agresora podle Školního řádu školy, které při velmi vážné agresi může končit podmíněným vyloučením či přímo vyloučením žáka ze studia ve škole,
- o situaci jsou informováni rodiče obou stran - podle závažnosti situace budou přizváni k jednání,
- jedná-li se z hlediska agresora o ojedinělou akci, která byla vyprovokována dalším ze žáků – je cílem nabídnout mu pomoc, aby se naučil ovládat své emoce (zkratovité jednání) – PPP, návštěva psychologa,
- o situaci, jejím řešení a závěrech informovat třídu.

11. OVĚŘOVÁNÍ ÚČINNOSTÍ PREVENCE

- dotazník či anketa na závěr adaptačních dnů i kurzů
- jednání žakovského parlamentu s ředitelkou školy
- autoevaluace školy
- třídní schůzky

12. ČASOVÝ HARMONOGRAM AKTIVIT V OBLASTI PREVENCE

Školní metodik prevence

- se zúčastní dalšího vzdělávání, které organizuje okresní metodik prevence rizikového chování – o důležitých závěrech bude informovat vedení školy a další pedagogické pracovníky.
- se zúčastní seminářů či konferencí, týkajících se oblastí rizikového chování, které přispějí k rozšíření informovanosti a kvalitě práce MP
- rozpracovává metodická doporučení MŠMT k jednotlivým oblastem rizikového chování (především šikana, kyberšikana, záškoláctví, drogová závislost) a zajistí jejich zveřejnění v ICT prostředí školy tak, aby byly přístupny všem vyučujícím
- vyvolá jednání s ŘŠ a vedením školy, aby se nejdůležitější závěry a změny promítly do dokumentů školy - především Školní řád
- metodici prevence rizikového chování mají k dispozici časopis PREVENCE, který seznamuje s aktuálními změnami v oblasti prevence a nabízí poradenskou pomoc.

Žáci OA, SPgŠ, SZŠ

Realizace preventivního programu „Bezpečný tým je víc než třída“

Adaptační pobyt – třídy: 1.E, 1.F, 1.K, 1.O, 1.Q, 1A, 1.B, 1.C, 1.D, 1.L, 1.M

Adaptační dny – třída 1.H , 2.M

Termín: září 2022, navazující akce v průběhu školního roku

Cíl: usnadnit přechod na SŠ, tvorba nového kolektivu

Drogová problematika, prevence závislostního chování, prevence zneužívání kyberprostoru– speciální program s besedou např. "Jak se nestát závislákem" - PPP Most či jiný odborník pro oblast prevence rizikového chování

Termín: září - červen 2022,2023

Cíl: poskytnout základní teoretické informace

Domácí násilí, Bezpečné chování – seminář Městské policie Most

Termín: 2. pololetí 2022/2023

Cíl: zvládnutí krizové situací, hledání či poskytnutí pomoci

Zabezpečená třída proti útočníkovi ve spolupráci s Městskou policií v Mostě

- proškolení vyučujících (min. 2 hodiny – navazuje na akce z roku 2019, 2020)
- nácvik se třídami (1 hodina / 1 třída)

Termín: v průběhu školního roku 2022/2023 - dle možností školy a MP

Cíl: pro vyučující - metodika postupu při vniknutí útočníka do budovy školy + nácvik chování
pro žáky - nácvik chování

Účast žáků v preventivních (PEER) programech - nácvik chování a preventivní působení v oblasti **zdraví** (1. pomoc, prevence úrazů, prevence rakoviny prsu a varlat, oblast zdravého stravování = prevence PPP a pod.),

v oblasti **ekonomické** (ekonomická a finanční gramotnost),

v oblasti **právní** (respekt k právu, zákonům)

Termín: v průběhu školního roku 2022/2023

Cíl: získáním nových kompetencí - posílení odolnosti žáků vůči negativnímu vlivu patologických jevů

Na pomoc seniorům, dětem, postiženým

- SZŠ akce se (a pro) seniory (ASTRA) - spolupráce s DM, učitelkami praxe a ošetrovatelství – po celý rok podle potřeb DD - zájemci z různých tříd
- Organizaci mikulášské besídky pro děti zaměstnanců – využít i na dětském odd. v nemocnici a v DD Husitská - 3. ročníky
- Mikulášské besídky – pro různá výchovně vzdělávací zařízení v Mostě
- vánoční nadělování FOD - sbírka hraček, knížek nebo třída vybere peníze a zakoupí drobné dárky, každé dítě dostane svůj dáreček - organizace Mgr. Lenka Benešová Rucká + dobrovolníci
- beseda s Danielou Machovou - význam organizace Pomocné tlapky, výcvik asistenčního psa a jeho význam pro postiženou osobu
- podpořit další akce, které vyplynou z iniciativy žáků

Termín: v průběhu celého školního roku 2022/2023

Cíl: aktivní účast na pomoci druhým

Osvětová činnost

- Bílá pastelka - říjen – 3. ročníky
- Prevence karcinomu prsu na ZŠ a SŠ – 2., 3., 4., ročníky – po celý školní rok
- První pomoc na ZŠ – všechny ročníky – po celý školní rok

- Den zdraví – všechny ročníky – 1x ve školním roce, příprava s měsíčním předstihem
- soutěže Na zdravce hravě a zdravě, Fiktivní firmy, Erasmus day, soutěže první pomoci, soutěž Mladý ekonom, soutěž Zlatý masér a Masér bez hranic
- Den dětí v Azylovém domě a v DD Husitská
- zapojení žáků SZŠ do poskytování první pomoci a odborné pomoci při sportovních a jiných akcích základních a středních škol či organizací,
- podíl žáků na přípravě a účast v projektových dnech: Den 1. pomoci, Den ošetrovatelství, Den pro zdraví, Erasmus Day, ESC day – Den anglicky mluvících zemí, Oxford University Press workshop, Projektový den přírodních věd s pokusy apod.

Termín: v průběhu celého školního roku 2022/2023

Cíl: aktivní využití a předání vlastních vědomostí, dovedností, rozvoj kompetencí

Preventivní a volnočasové aktivity žáků školy na DM

Termín: v průběhu školního roku 2022/2023

Cíl: smysluplné naplnění volného času žáků DM

Studenti VOŠ, vybraní žáci SOŠ

příprava **PEER programů pro žáky školy** - v oblasti **zdravotnické** (1. pomoc, prevence úrazů, prevence rakoviny prsu a varlat, oblast zdravého stravování a pod.), **ekonomické** (ekonomická a finanční gramotnost) **právnícké** (respekt k právu a zákonům), **pedagogické a sociální** - zaměření programu na některou z oblastí rizikového chování

Termín: v průběhu školního roku 2022/2023

Cíl: využití vrstevnického programu předem odborně připravených žáků/studentů naší školy pro ostatní žáky k prevenci vzniku problémů v oblastech, které týkají oborů vzdělávání na naší škole.

V Mostě 22. 9. 2022

PhDr. Jaroslava Arnoštová MP SZŠ

Mgr. Alžběta Bílková MP OA + SPgŠ

Mgr. Martina Krešne MP OA+ SPgŠ

Ing. Jitka Hašková, ředitelka školy